

Gemeente
Haarlem

Uitvoeringsagenda Haarlemse Transitieviesie Warmte 2023 – 2030

24 april 2023 | Team Duurzaamheid | ECDW | PG

Inhoud

Van Visie naar Actie..... 3

Aanleiding uitvoeringsagenda	3
Transitievisie Warmte (2021).....	3
Ontwikkelingen sindsdien	5
Haarlemse Routekaart Duurzaamheid.....	6
De inzet.....	6

De uitvoeringsagenda 2023 – 2030..... 8

De aanpak: stap voor stap voor iedereen	8
Isoleren	8
Aardgasvrij wonen en werken	10
Andere collectieve oplossingen.....	12

Organisatie..... 13

Rollen en positie gemeente.....	13
Uitvoeringscapaciteit en middeleninzet	14
Communicatie	15
Warmteregie.....	15
Monitoring en rapportage	16
Randvoorwaarden en risico's.....	16

Bijlage – Projectenoverzicht..... 18

Isoleren.....	18
Basisprojecten	18
Prestatieafspraken woningcorporaties.....	18
Collectieve renovatie aanpak	18
Sociale energietransitie	18
Isoleren voor bedrijven	18

Aardgasvrij wonen en werken

Stimuleren plaatsing hybride warmtepomp.....	19
Onderzoek naar ontwikkelen geothermiebron	19
Zonnewarmtenet Ramplaankwartier samen met wijkinitiatief Zonnewarmte.nl.....	19
Warmtenet Schalkwijk.....	19
Warmtenet Waarderpolder samen met Stichting Parkmanagement.....	19

Andere collectieve oplossingen

Verkenning mogelijkheden ontwikkelzones	20
Het identificeren en ondersteunen van bestaande en nieuwe buurtinitiatieven	20
Ondersteuning VvE's, het VvE loket	20

Projecten voor de organisatie

Integraal Communicatieplan	20
----------------------------------	----

Van Visie naar Actie

Aanleiding uitvoeringsagenda

Begin 2021 heeft Haarlem de transitievisie warmte vastgesteld. De visie en de daarbij horende kaderstellende uitgangspunten ten aanzien van bronnen, governance en betaalbaarheid laat het toekomstbeeld voor aardgasvrij verwarmen zien. In de routekaart duurzaamheid zijn

de ambities voor CO₂ reductie voor de gebouwde omgeving verder aangescherpt. Nu de extra rijksmiddelen beschikbaar gesteld zijn kunnen we vaart maken om de aangescherpte doelstelling voor 2030 te behalen, met als einddoel Haarlem Aardgasvrij in 2040. Met deze uitvoeringsagenda (projectmatige aanpak) maken we inzichtelijk welke projecten de komende jaren uitgevoerd worden.

Met alle projecten verwachten we de komende jaren steeds meer en betere kennis en ervaring op te doen om de aanpak op te schalen voor andere doelgroepen of andere delen van de stad.

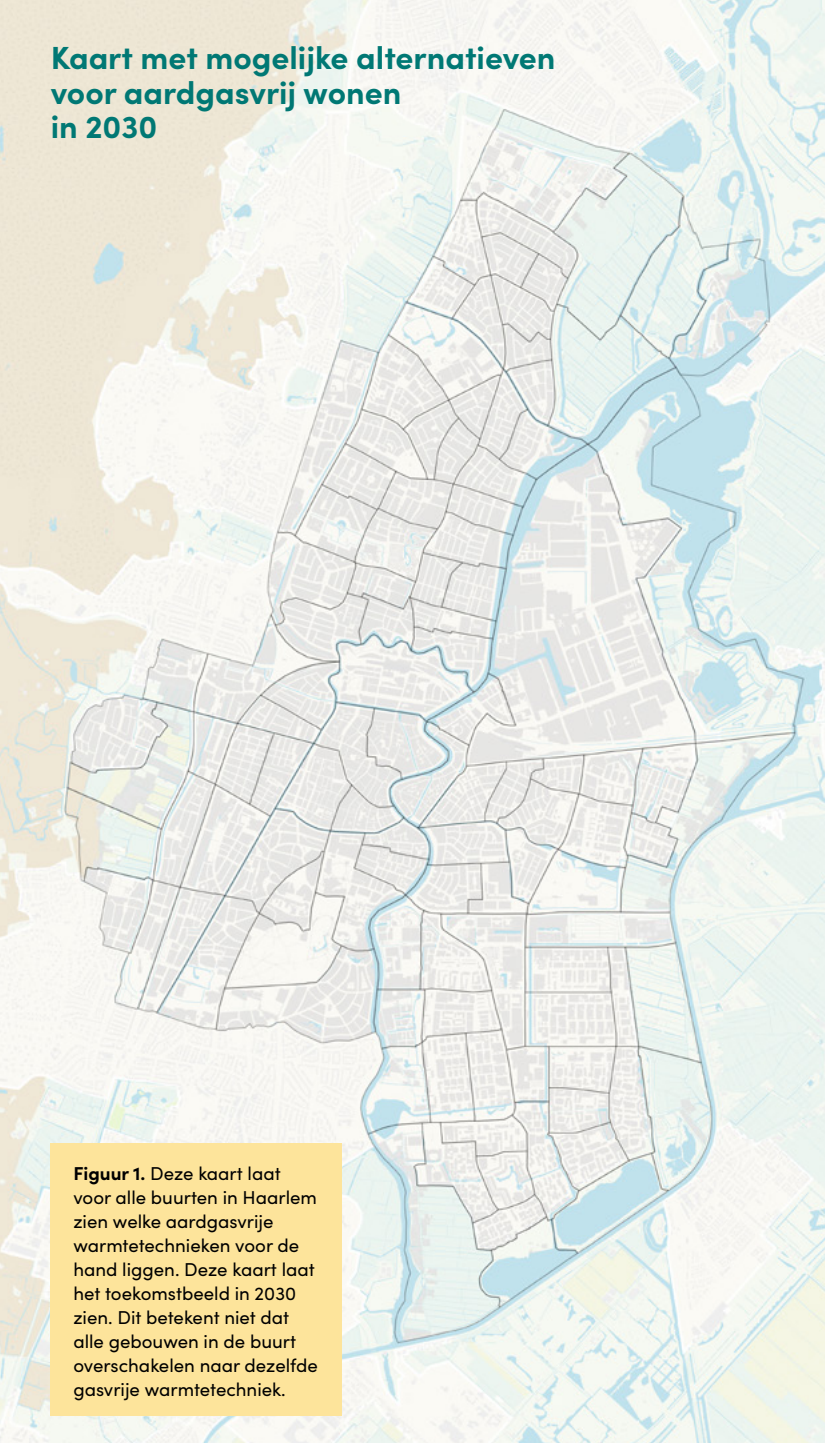
Transitievisie Warmte (2021)

Haarlem wil een duurzame, sociale en toekomstbestendige stad zijn. Met de ambitie om

in 2040 van het aardgas af te zijn, staat de gemeente voor de opgave om in minder dan twintig jaar circa 76.000 woningen en 11.000 andere gebouwen van het aardgasnet los te koppelen. Begin 2021 heeft Haarlem de Transitievisie warmte vastgesteld ([2021/49560](#)). De visie laat het toekomstbeeld voor aardgasvrij verwarmen zien.

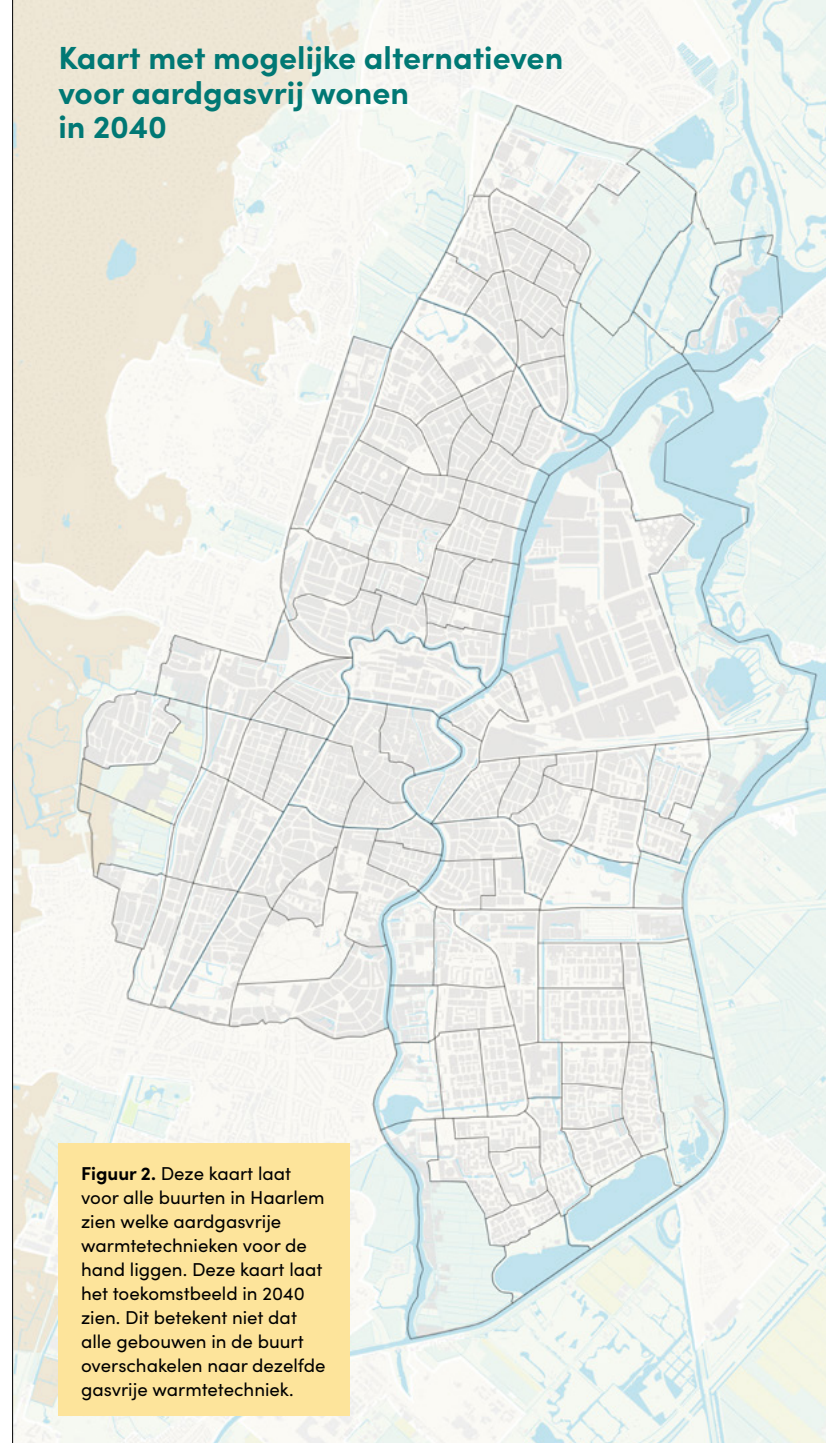

Kaart met mogelijke alternatieven voor aardgasvrij wonen in 2030

Figuur 1. Deze kaart laat voor alle buurten in Haarlem zien welke aardgasvrije warmtetechnieken voor de hand liggen. Deze kaart laat het toekomstbeeld in 2030 zien. Dit betekent niet dat alle gebouwen in de buurt overschakelen naar dezelfde gasvrije warmtetechniek.

Kaart met mogelijke alternatieven voor aardgasvrij wonen in 2040

Figuur 2. Deze kaart laat voor alle buurten in Haarlem zien welke aardgasvrije warmtetechnieken voor de hand liggen. Deze kaart laat het toekomstbeeld in 2040 zien. Dit betekent niet dat alle gebouwen in de buurt overschakelen naar dezelfde gasvrije warmtetechniek.

De keuzes in de transitievisie warmte zijn gemaakt vanuit de uitgangspunten Duurzaamheid (duurzame warmtebron), Betrouwbaarheid (betrouwbaar alternatief voor gas en betrouwbare en duidelijke informatie), Betaalbaarheid (iedereen moet mee kunnen doen) en Samen met de Stad (betrekken van inwoners en stakeholders). Op basis van deze uitgangspunten is Haarlem begonnen met de meest kansrijke plannen:

1. het warmtenet in Schalkwijk (Meerwijk) in samenwerking met de woningcorporaties;
2. het Zonnewarmtenet in het Ramplaankwartier met bewoners;
3. het warmtenet in de Waarderpolder met ondernemers;
4. gerichte ondersteuning voor het aardgasvrij maken van woningen van na 1995;
5. ondersteunen van individuele bewoners en ondernemers bij verduurzaming;
6. verduurzamen van kantoren (energielabel C in 2023 en A in 2030).

Om deze doelstelling te halen is versnelling nodig van de

uitvoering en maximale inzet van iedereen. We pakken de uitvoering van de Transitievisie Warmte projectmatig op. De uitdaging is enorm en alleen te realiseren als we samen de schouders eronder zetten, samen met alle Haarlemmers.

Ontwikkelingen sindsdien

Sinds de vaststelling van de Transitievisie Warmte in 2021 hebben we ervaringen opgedaan die maken dat we nu nog beter weten wat we te doen hebben. Daarnaast hebben de volgende ontwikkelingen bijgedragen aan een verschuiving in focus en snelheid:

1. De hoge energieprijzen hebben de noodzaak versterkt om snel het aardgasverbruik terug te dringen. Door bijvoorbeeld bewustwording over het eigen gedrag in energieverbruik te vergroten.

Maar belangrijker dan voorheen is het terugdringen van gasverbruik door het isoleren van woningen. Intensieve ondersteuning bij isolatie begint bij de inwoners die dit het meest nodig hebben. Met de hoge energieprijzen

is de noodzaak nog groter geworden om energiearmoede te bestrijden en een sociale en rechtvaardige transitie voor de lagere inkomens voort te zetten. Dit heeft geresulteerd in de specifieke aanpak sociale energietransitie.

2. Gemeenten, en dus ook Haarlem ontvangen de financiële middelen om de gemaakte afspraken van het klimaatakkoord uit te kunnen voeren. Dit zijn de zogenaamde artikel 2 middelen.

3. De Haarlemse Routekaart Duurzaamheid 'Route voor CO₂-reductie' is vastgesteld en geeft aan welke versnelling nodig is om de nieuwe CO₂-doelstelling van 60% CO₂-reductie in 2030 te kunnen realiseren. In de geactualiseerde Routekaart streeft Haarlem naar 65% CO₂ reductie, zodat bij tegenvallers de 60% emissiereductie binnen bereik blijft. Van de ruim 600 kton CO₂ uitstoot in 2017 moeten we naar 200 kton CO₂ uitstoot in 2030.

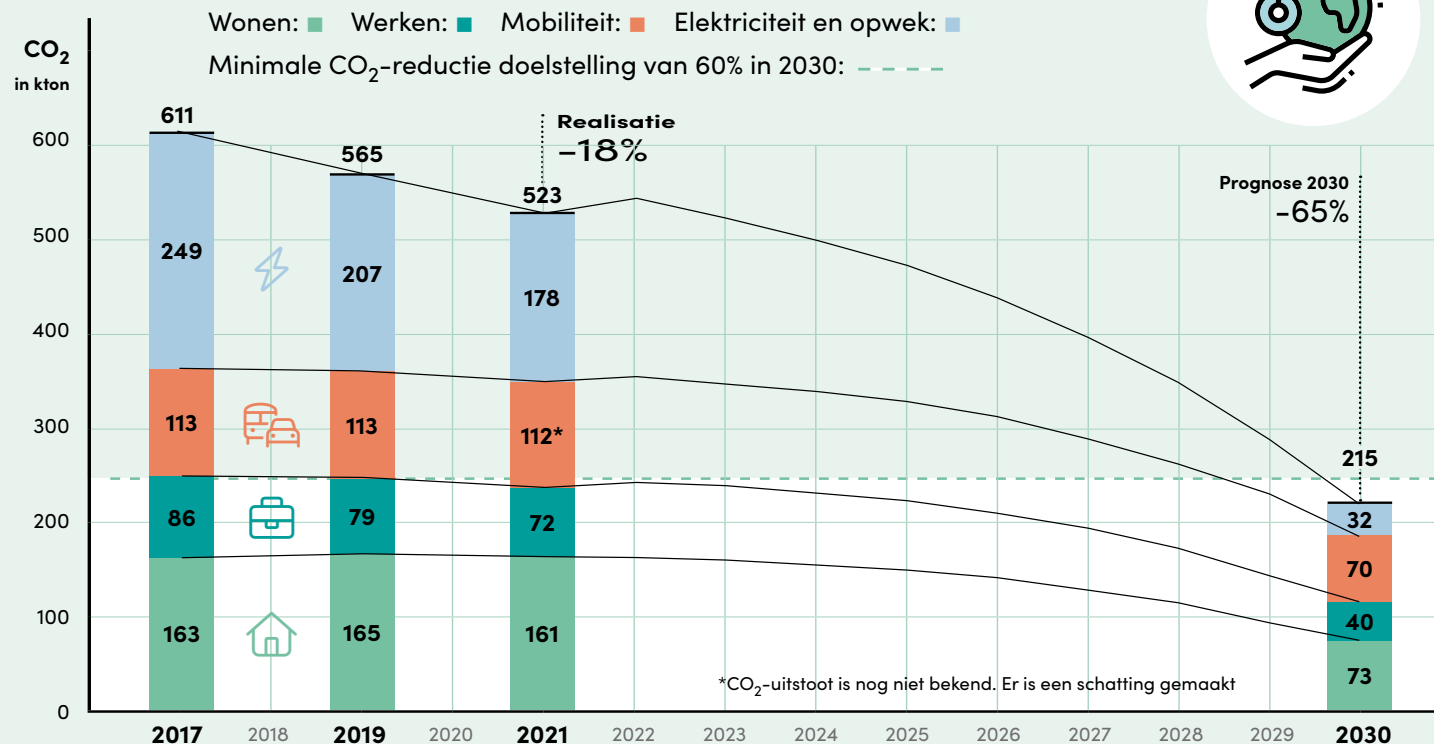
Haarlemse Routekaart Duurzaamheid

De Routekaart gaat uit van vier transitiepaden: wonen, werken, mobiliteit en elektriciteit en opwek. Ieder transitiepad kent een eigen streefdoel. Met de projecten binnen de transitiepaden streven we naar deze doelen. Jaarlijks worden deze doelen gemonitord in de planning en control cyclus en via de duurzaamheidsbegroting. De Routekaart is geactualiseerd en dit zijn de aangepaste doelstellingen: Voor Wonen is de doelstelling 90 kton CO₂ reductie in 2030 t.o.v. 2017, voor Werken 46 kton.

Transitiepad	Streefdoelen 2030
 Wonen	-59%
 Werken	-55%
 Mobiliteit	-33%
 Elektriciteit en opwek	-87%
Totaal	-65%

De Transitievisie warmte en deze bijbehorende uitvoeringsagenda richten zich op de transitiepaden Wonen en Werken. Uiteraard helpen we onze inwoners

In deze grafiek staat de CO₂-uitstoot in Haarlem en de prognose van CO₂-reductie van de transitiepaden Wonen, Werken, Mobiliteit, Elektriciteit en opwek.

en ondernemers ook in onze projecten om duurzame opwek te realiseren.

De inzet

De kaders zijn bepaald en vastgesteld. Het doel van deze uitvoeringsagenda: versneld

aanpakken en uitvoeren. Met de ambitie om in 2040 van het aardgas af te zijn, staat de gemeente voor de opgave om de komende twintig jaar circa 76.000 woningen en 11.000 andere gebouwen van het aardgas los te koppelen. De Transitievisie warmte en de Haarlemse

Routekaart Duurzaamheid maken duidelijk wat er tot 2030 moet gebeuren.

De looptijd van deze uitvoeringsagenda is van 2023 tot 2030. De projecten in deze uitvoeringsagenda hebben als doel om 22.000 lage label woningen te verbeteren, 11.800 woningen

aardgasvrij te maken en 55% CO₂ reductie bij bedrijven te realiseren.

We zijn of gaan aan de slag met die projecten waarvan we weten wat werkt en wat mogelijk is. We hebben nog niet voor alle gebieden in Haarlem een definitieve warmte oplossing en kunnen daarom ook nog niet alles doen. Naast de uitvoering van de projecten gaan we door met onderzoek naar de meest kansrijke warmteoplossingen en de voorbereiding van de uitvoering naar aardgasvrij vanaf 2030.

Om de doelen tot 2030 te realiseren wordt de uitvoering van de plannen de komende zeven jaar geïntensiveerd. Kern van deze uitvoeringsagenda:

We gaan door met:

- de isolatie aanpak voor alle Haarlemmers. We versterken deze waar mogelijk, en waar we kunnen nemen we de stap naar aardgasvrij.
- de aanpak sociale energietransitie en
- de ontwikkeling van onze warmtenetten.

Daarnaast hebben we hele gerichte projecten, namelijk:

- huurwoningen met lage labels isoleren
- woningen binnen VvE's verduurzamen: lage labels isoleren, woningen later gebouwd dan 1995 aardgasvrij maken
- collectieve warmtevoorziening bij ontwikkelzones of buurtinitiatieven uitbreiden

Voor de uitvoering zijn verschillende middelen beschikbaar:

- de uitvoeringsmiddelen klimaat en energiebeleid (CDOKE, de zogenaamde artikel 2 middelen) voor de capaciteit en organisatie van de plannen,
- de middelen uit het coalitie akkoord,
- de SPUK middelen voor energiearmoede en het Nationaal Isolatieprogramma voor de uitvoeringskosten.

Met deze middelen kunnen we a) de lopende projecten blijven uitvoeren, b) opschalen en c) nieuwe projecten starten. Dat doen we met name door het vergroten van de

uitvoeringscapaciteit; het verder inrichten van multidisciplinaire teams per project die dedicated ingezet worden voor de uitvoering van de opgave. Het hoofdstuk Organisatie, onderdeel

Uitvoeringscapaciteit en middelen laat zien hoe de beschikbare middelen worden ingezet om met name de uitvoeringsorganisatie op sterkte te brengen.

De uitvoeringsagenda 2023 – 2030

De aanpak: stap voor stap voor iedereen

Vorbereiden, uitvoeren, leren en opschalen. De projecten in de uitvoeringsagenda zitten in verschillende fases. Daar waar het kon, is niet gewacht en zijn we begonnen met realisatie om 2030 te kunnen halen. Veel is al gedaan of voorbereid, waardoor we nu de volgende stap kunnen zetten: het versnellen en intensiveren van de uitvoering.

Voor een aantal projecten is de gemeente regisseur en opdrachtgever, maar bij verreweg de meeste is de rol van de gemeente samenwerkend of ondersteunend. Daar waar resultaten zijn bereikt, hangt dit dus altijd samen met de inspanningen van anderen (inwoners en organisaties). Een compliment aan ieder die zich inspant voor Haarlem Aardgasvrij is dus op zijn plaats.

In dit hoofdstuk schetsen we welke projecten we uitvoeren en welke doelen we voor 2030 behalen. Zie ook Bijlage – Projectenoverzicht.

Isoleren

Om in 2040 aardgasvrij te kunnen zijn, moet de gebouwde omgeving in Haarlem geïsoleerd worden tot tenminste de standaard¹. Door de relatief oude woningvoorraad heeft Haarlem een grote opgave in het terugdringen van het gasverbruik door isolatie te gaan. Isolatie draagt voor het grootste deel bij aan de CO₂-reductie tot 2030 in het transitiepad wonen, namelijk 50%. Daarom ligt de nadruk tot tenminste 2030 op isolatie. Alle onderstaande isolatieprojecten vormen samen het Haarlems Isolatie Programma.

De basisprojecten:

Elke Haarlemmer wordt op één of andere manier bijgestaan bij het reduceren van het aardgasverbruik. Voor iedere Haarlemmer hebben we een aanbod. Er is de mogelijkheid van persoonlijk advies door, bijvoorbeeld het Duurzaam Bouwloket, Monumentenloket, of de energiecoach. We bieden mogelijkheden voor collectieve inkoopacties en bieden

¹ [Standaard en streefwaarden voor woning-isolatie \(rvo.nl\)](https://standaard-en-streefwaarden-voor-woning-isolatie.rvo.nl)

producten zoals de gemeentelijke duurzaamheidslening. De duurzaamheidslening is een belangrijk en succesvol financieel instrument. In 2022 hebben we meer aanvragen voor een duurzaamheidslening binnen gekregen dan ieder voorgaand jaar (sinds 2013). Er zijn 190 duurzaamheidsleningen verstrekt voor een bedrag van ruim € 2.36 miljoen. 2023 lijkt het recordjaar van 2022 te gaan overstijgen met 102 toegekende leningen tot op heden (april 2023) voor een totaalbedrag van ruim € 1.25 miljoen.

Een enorme stijging ten opzichte van de 10 jaar hiervoor, waarin totaal voor €5 miljoen aan duurzaamheidsleningen zijn verstrekt. In 2022 is het beschikbare budget verhoogd van € 4 miljoen naar € 10 miljoen, zodat Haarlemmers hun huis (tegen goede voorwaarden) kunnen blijven verduurzamen.

We blijven, op diverse manieren en via diverse kanalen, inzetten op bewustwording over energiereductie. Door onze integrale en overkoepelende communicatie aanpak krijgt elke Haarlemmer informatie en ondersteuning. Daar waar mogelijk stimuleren we om door te pakken naar aardgasvrij wonen. Voor

gebouweigenaren, bijvoorbeeld in het historisch centrum, stimuleren we de plaatsing van de hybride warmtepompen. Zo leveren we een bijdrage aan het verduurzamen van 9.000 woningen.

Haarlemse bedrijven kunnen op verschillende manieren bijdragen aan CO₂-reductie en daarmee een positieve impact hebben op het milieu. We helpen bedrijven bij het verduurzamen van bedrijfspanden in onder andere Waarderpolder, van kantoren, horeca, detailhandel en zorginstellingen. Bijvoorbeeld door energiebesparende maatregelen te stimuleren, zoals het gebruik van ledverlichting, zonnepanelen, isolatie en zuinige apparaten. Kantoren kunnen hiermee de verplichte labelstap maken naar C in 2023.

Verschillende akkoorden en convenanten zijn gesloten die nu in de uitvoering zijn gebracht. Denk hierbij aan het

Energiebesparingsakkoord bedrijven ([2021/616501](#)) en de Regionale Green Deal Zorg.

Project Aanpak sociale energietransitie:

Naast de isolatie van de lage labels woningen ondersteunt het project sociale energietransitie met onder andere de energietoeslag en kleinere energiebesparende maatregelen, zoals de witgoedwissel en coaching- en installatieservice. Dit project wordt uitgebreid met een isolatie aanpak voor 300 koopwoningen van eigenaren met een Haarlem pas. Op 11 oktober 2022 is de aanpak energiearmoede ([2022/1407442](#)) vastgesteld.

Gerichte projecten om lage labels woningen te verduurzamen:

Projecten collectieve isolatie 11.000 koopwoningen

We maken werk van het isoleren van particuliere, grondgebonden woningen met een laag

energielabel. Met behulp van de subsidieregeling van het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) worden isolatiemaatregelen gesubsidieerd. Woningeigenaren met een laag inkomen en met een woning met een laag label worden volledig ontzorgd via een collectieve isolatie aanpak. Het bestuurlijk besluit is genomen op 21 maart 2023 ([2023/248775](#)).

De tweede subsidiemogelijkheid van het NIP gebruiken we voor het isoleren van appartementen in VvE gebouwen. Als voorbereiding krijgt elke VvE voor 2030 een adviestraject waarbij VvE's worden meegenomen in de mogelijke maatregelen en het besluitvormingsproces, zodat de nodige maatregelen kunnen worden uitgevoerd wanneer het budget beschikbaar komt.

Bij beide projecten wordt ook gekeken of de woningen met de 1e stap, isolatie, ook gelijk de 2e stap naar aardgasvrij kunnen en willen

maken.

Projecten isolatie 11.000 huurwoningen

Woningcorporaties zijn een belangrijke partner in het verduurzamen van de woningvoorraad. Zo'n 23.000 woningen zijn in bezit van de woningcorporaties. Belangrijk onderdeel van onze aanpak is gericht op het verduurzamen van de lage labels (energie labels E, F en G) bij de 3 grote woningcorporaties. De totale opgave in dit deel van de woningvoorraad bestaat uit 9.000 woningen met lage labels. Tussen 2017 en 2022 zijn er 3.400 woningen aangepakt en worden er, tot 2030, dus nog 5.700 geïsoleerd. We maken prestatieafspraken over de uitfasering van de EFG labels, de gezamenlijke aanpak met de gemeente bij gespikkeld bezit en de wijze waarop de gemeente haar bijdrage levert aan de woningcorporaties.

In de commissie Ontwikkeling van 27 oktober 2022 is de Informatienota – Activiteitenoverzicht woningcorporaties i.v.m. korting op de Verhuurdersheffing ([2022/1254295](#)) behandeld. Aanvullende afspraken worden gemaakt in het "Addendum op

Prestatieafspraken 2022-2025 met Elan Wonen, Pré Wonen en Ymere en huurdersorganisaties".

Particuliere verhuurders zijn een moeilijk te bereiken groep. Bijna 14.000 woningen worden verhuurd door particuliere verhuurders. Doelstelling voor het verduurzamen van lage label woningen van particuliere verhuurders is 3.000 woningen in 2030. In 2023 wordt een projectplan gemaakt voor deze doelgroep.

Aardgasvrij wonen en werken

Deze projecten gaan over het aardgasvrij maken van woningen en bedrijfspanden. Een deel van de woningen is reeds geïsoleerd volgens de standaard en kunnen aardgasvrij gemaakt worden. Een ander deel van de woningen is nog niet goed geïsoleerd en maakt meteen 2 stappen: isoleren en aardgasvrij.

In onze ondersteuning focussen we ons de komende jaren op het realiseren van collectieve warmtevoorzieningen. Door het toepassen van collectieve voorzieningen kunnen we snel en efficiënt woningen aardgasvrij

maken. Waarbij het belangrijk is om niet alleen een energetisch en technisch goede oplossing aan te bieden, maar ook een oplossing waaraan iedereen kan deelnemen en niemand achterblijft.

Woningeigenaren die individueel aan de slag gaan om aardgasvrij te worden, ondersteunen we, via onze verschillende kanalen, met informatie.

Projecten om aardgasvrij te worden moeten weten welke bron mogelijk is in het betreffende gebied of wijk. Er zijn verschillende manieren waarop woningen aardgasvrij gemaakt kunnen worden. Bijvoorbeeld een centrale warmtebron, mogelijk een geothermische installatie, die warm water levert aan meerdere huizen in de buurt. Een tweede mogelijkheid is de all-electric oplossing. Tot slot is de overgang naar groen gas een optie. Daarbij wordt gas geproduceerd uit organisch materiaal zoals groente-, fruit- en tuinafval. Eventueel is het gebruik van waterstof als energiebron een mogelijkheid, hoewel de productie en opslag hiervan nog flinke uitdagingen met zich meebrengt. Duurzame gassen zien we niet als grootschalige oplossing voor 2030, maar we houden, met name in het historische centrum, de mogelijkheid open om duurzame gassen in te zetten in combinatie met hybride warmtepompen.

Onderzoek naar de verschillende mogelijke warmtebronnen en hun potentie, zoals geothermie, loopt door en zal een plek krijgen in de herijking van de Transitievisie Warmte. Ook de ontwikkeling van slimme

energiemanagementsystemen (smartgrids) en energieopslag houden we nauwlettend in de gaten.

Onze warmtenetten:

Zonnewarmtenet in het Ramplaankwartier

In het Ramplaankwartier helpen we bewoners om hun huis uit te rusten met PVT-panelen (die elektriciteit opwekken en water

opwarmen), een warmtepomp en boiler en aan te sluiten op een buurtwarmtenet. Stichting Zonnewarmte.NL is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het buurtwarmteproject. In het projectteam zitten bewoners uit het Ramplaankwartier en afgevaardigden van de gemeente. In het Ramplaankwartier hebben al 600 bewoners het huisdossier ingevuld. Dat is een eerste teken

van betrokkenheid en interesse. De inkoopacties voor isolatie en voor hybride warmtepompen lopen. Doelstelling is om 1.200 woningen aardgasvrij te maken. In oktober 2021 zijn alle bestuurlijke besluiten genomen om dit project te laten starten (Aanvraag PAW [2021/416123](#), Garantstelling en Governance [2021/404461](#)) en op 11 maart 2022 is de subsidie aanvraag gehonoreerd.

Warmtenet in Schalkwijk

In Schalkwijk onderzoeken we een warmtenet voor 5.200 corporatiewoningen. Doel is om een midden temperatuur warmtenet te ontwikkelen. Het warmtenet moet opschaalbaar zijn en zo veel mogelijk kopieerbaar. In 7 clusters worden de woningen aangesloten op warmtehub, die worden gevoed door een combinatie van bodemenergie en aquathermie. In Schalkwijk staan 12.000 woningen waarvoor dit mogelijk de beste oplossing is.

In de afgelopen periode is de raad geïnformeerd over de voortgang via de Informatienota voortgang ontwikkelfase warmtenet Schalkwijk ([2022/0721076](#)) en de Informatienota voortgangsbesluit herijking warmteoplossing, uitwerking decentrale variant

(2022/920693). Het voornemen is om in 2023 het conditioneel investeringsbesluit, samen met de woningcorporaties, Firan en Equans, te nemen.

Warmtenet Waarderpolder

De bedrijven in de Waarderpolder, het bedrijventerrein van Haarlem, kunnen bijdragen aan CO₂-reductie door aan te sluiten op een warmtenet. De doelstelling is om in 2030 40% bedrijfsoppervlak aangesloten te hebben. En in 2040 is 80% aangesloten.

Het laatste bestuurlijke besluit is de inkoopstrategie Warmtenet Waarderpolder (BIS [2022/47349](#)). De definitieve gunning en samenwerkingsovereenkomst wordt voor de zomer 2023 verwacht. Bij positief resultaat krijgt het warmtebedrijf 2 jaar de tijd om te ontwikkelen. In deze ontwikkelfase moet een kavelplan opgesteld worden door het warmtebedrijf. Op basis hiervan wordt het warmte uitvoeringsplan (in 2025) opgesteld.

De gemeenteraad is over de ontwikkelingen van de drie warmtenetten geïnformeerd maart 2023 via de Informatienota ontwikkelingen drie warmtenetten ([2023/319895](#)). Het college heeft

een bezoek aan de drie warmtenetten voorgesteld. Op 24 maart heeft de raad het warmtenet in Schalkwijk bezocht.

Andere collectieve oplossingen

Collectieve warmtevoorziening in ontwikkelzones voor omliggende bestaande woningen

Tot 2030 komen er in Haarlem, voornamelijk in ontwikkelzones, circa 10.000 nieuwbouwwoningen, bij. Deze woningen worden aardgasvrij gebouwd en krijgen, in de meeste gevallen, een collectieve warmtevoorziening. Dit biedt voor omliggende woningen een kans om op dit collectieve systeem aan te sluiten. In iedere ontwikkelzone wordt daarom gekeken of, en zo ja hoeveel woningen er kunnen worden aangesloten. We zijn nu volop in onderzoek.

Ondersteuning VvE's

Voor verenigingen van eigenaren is de warmtetransitie een collectieve opgave. Samen met hun medebewoners besluiten zij over de aardgasvrije oplossing voor hun complex. De gemeente biedt VvE's een adviestraject waarbij de mogelijke aardgasvrije

oplossingen in beeld worden gebracht en doorgerekend. VvE's worden ondersteund bij het informeren van de leden en de besluitvorming tijdens hun ledenvergadering.

In 2022 is deze aanpak ontwikkeld voor VvE-gebouwen die al voldoende zijn geïsoleerd. Deze aanpak, die vooral goed aansluit bij gebouwen nieuwer dan 1995, ondersteunt VvE's bij de besluitvorming over een aardgasvrij alternatief. VvE's nemen in clusters van 5 deel aan het adviestraject. Enerzijds leidt dit tot een efficiënte aanpak. Anderzijds zien VvE's de voordelen van het kennisdelen en inzicht in elkaars situatie. Het blijkt vertrouwenwekkend om samen met andere VvE's hetzelfde traject te doorlopen.

We streven er naar jaarlijks 40 VvE's een dergelijk adviestraject aan te bieden. Op dit moment nemen 20 VvE's in clusters van 5 deel aan het adviestraject.

Ondersteuning buurtinitiatieven

We willen versneld op zoek naar de collectieve initiatieven. Deze initiatieven ondersteunen we met raad en daad, zoals we dat ook in het Ramplaankwartier doen. Contacten lopen nu met De Groene Kroon, Duurzaam Garenkokerskwartier, en Houtvaartkwartier. De huidige status is dat we op basis van onze ervaringen de aanpak evalueren om deze te kunnen standaardiseren waar mogelijk, te versterken en te professionaliseren. Zodat we in de komende jaren deze ondersteuning kunnen opschalen.

Organisatie

Rollen en positie gemeente

De transitie naar een aardgasvrije en CO₂-neutrale toekomst is een proces met veel partners: gemeente, bedrijven, burgers en andere stakeholders. Niemand heeft alle kennis in huis, alle financiële middelen, of kan alleen bepalen welke oplossingen wanneer moeten worden ingezet. Het draagvlak voor de energietransitie onder inwoners is daarbij

één van de grootste uitdagingen voor gemeenten. De urgentie bij inwoners is door de stijgende energiekosten toegenomen. Dat zien we bijvoorbeeld terug in het aantal aangevraagde duurzaamheidsleningen.

De gemeente is geen eigenaar van de woningen en kantoren, met uitzondering van het eigen vastgoed. Door consequent, consistent en continu via

verschillende platforms en kanalen bewoners op een positieve manier te prikkelen kan de gemeente gedrag beïnvloeden. Door goed te faciliteren en enthousiasmeren stimuleren we woningeigenaren om te verduurzamen.

De uitdagingen waarmee de transitie gepaard gaat, vraagt om steeds veranderende benaderingen vanuit de gemeente. We nemen dan ook verschillende, in de tijd wisselende, rollen in. De rol die we innemen wordt onder andere bepaald door de verantwoordelijkheden en bevoegdheden die de gemeente heeft en door de fase waarin de transitie zich bevindt. Het is belangrijk om helder te zijn over de rol van de gemeente. Daarmee wordt de samenwerking transparant en de overheid een betrouwbare partner.

We onderscheiden vier rollen:

de presterende, regulerende, samenwerkende en ondersteunende gemeente (NSOB, Sturen en stromen 2017).

De regulerende gemeente

Het geven van heldere regels en normeringen

De samenwerkende gemeente

Het bij elkaar brengen van verschillende partijen

De ondersteunende gemeente

Het geven van voorlichting

De presterende gemeente

Het zelf uitvoeren van activiteiten om doelen te behalen

Wettelijk kader

De regering werkt hard aan de wetten die nodig zijn voor de energietransitie. Zo heeft het parlement de klimaatwet aangenomen die de nationale route aardgasvrij regelt. De wet voor warmtenetten (de Wet Collectieve Warmte WCW) en de Wet Gemeentelijke Instrumenten Warmtetransitie (WGIW) zijn in ontwikkeling. Deze wetten maken het mogelijk om samenhangende plannen te maken die voor hele wijken gelden.

De gemeentelijke transitievisie warmte wordt opgenomen in het omgevingsplan. Hierdoor krijgt de TVW een wettelijke status onder de omgevingswet en kan worden

gekoppeld aan de instrumenten uit de WGIW. Dit wettelijk kader geeft gemeente de handvatten om de samenhang van de plannen in de wijk te bewaken en de warmtetransitie te kunnen doorlopen. De TVW wordt regelmatig aangepast aan de laatste ontwikkelingen. Hierbij worden de wettelijke vereisten voor dit document steeds meer toegepast. In 2030 is de transitievisie geheel in lijn met de omgevingswet. Een bijstelling van de transitievisie warmte verwachten we in 2024.

Uitvoeringscapaciteit en middeleninzet

Om de lopende projecten uit te kunnen voeren en de

bovengenoemde aanpakken te realiseren is naast de huidige capaciteit een uitbreiding nodig. Zonder opschaling van onze mankracht wordt het lastig. We hebben bijvoorbeeld projectleiders nodig om onze VvE aanpakken en Collectieve Isolatie aanpak uit te voeren. Maar ook het versnellen van onze bewonersinitiatieven en het goed voeren van warmteregie vraagt om extra capaciteit. Aangezien deze aanpakken tot 2030 lopen zetten we in op het aantrekken van vaste medewerkers.

Deze uitbreiding in capaciteit wordt gedekt door Rijksmiddelen. Op 3 april 2023 is de tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) opgesteld. Deze middelen zijn door de gemeente direct aangevraagd

en inmiddels is ook de verleningsbeschikking ontvangen. Deze middelen moeten gebruikt worden voor capaciteitsuitbreiding (vast of inhuur). Voor de komende jaren stelt het Rijk de volgende extra middelen beschikbaar:

Gemeente Haarlem	
2023	€ 2.870.203
2024 tenminste	€ 2.896.240
2025 tenminste	€ 2.922.276

Tezamen met de middelen vanuit SPUKs, PAW, en coalitieakkoord kunnen de lopende aanpakken en de uitbreiding van de capaciteit gefinancierd worden.

Hieronder staat voor 2023 het verkort overzicht van de verschillende budgetten als dekking voor de projectplannen.

Middelen coalitie akkoord / programmabegroting	€ 887.000 uitvoeringskosten klimaatakkoord € 3 miljoen energie armoede
CDOKE middelen	€ 2,9 miljoen
SPUKs en andere subsidies	€ 3,2 miljoen PAW Ramplan € 1 miljoen NIP €145.000 Energiebesparingsacties bedrijven € 100.000 REP
Duurzaamheidslening	€ 10 miljoen
Garantstelling voor Ramplan	€ 7 miljoen Ramplan

Extra middelen kunnen in de komende jaren nodig zijn op het moment dat nieuwe kansen, initiatieven of oplossingen zich aandienen. Door het inzetten van het subsidiebureau zorgen we ervoor dat de mogelijkheden voor extra financiering (Rijk, Provincie, Europa) voor de komende jaren maximaal benut worden. Huidig onderwerp van gesprek bij de VNG is de verdeling van de CDOKE middelen tussen de basisfinanciering en de planfinanciering. De basisfinanciering is een vast bedrag per gemeente, zoals hierboven vermeld staat.

Daarbovenop kunnen gemeenten extra geld krijgen via planfinanciering. Dat zijn 'klimaatplannen' met een aantal voorwaarden. In de praktijk worden daar gebieden met collectieve warmte (warmtenetten) mee bedoeld. Dit gesprek wordt uiteraard nauwlettend gevolgd.

Communicatie

Voor het merendeel van de te verduurzamen Haarlemse woningen geldt dat de bewoner/eigenaar zelf aan zet is. De rol van de gemeente is informatie geven, bewustwording vergroten, enthousiasmeren en, bovenal,

faciliteren. We willen er voor zorgen dat elke Haarlemmer weet waar hij aan toe is, via onze website en via informatiebijeenkomsten. Onze wens is het dat een inwoner in enkele klikken de juiste informatie kan vinden over verduurzamen. Daarvoor ontwikkelen we in 2023 een gerichte communicatie aanpak. Ook dit pakken we projectmatig aan. Voor 2024 maken we een programmering van informatie avonden om bewoners pro-actief te informeren. Bij voorkeur sluiten we aan bij bijeenkomsten die door buurtbewoners zelf worden georganiseerd.

Bewustwording vergroten en enthousiasmeren gaan we oppakken door een langjarig,

consistente en integrale communicatieaanpak te ontwikkelen waardoor de Haarlemmer continu op een positieve en enthousiasmerende wijze wordt aangezet tot actie. Het gaat hier om gedragsbeïnvloeding en dat vraagt om een lange adem. Ook is het bekend en toegankelijk maken van alle ondersteunings- en financiële regelingen een belangrijk onderdeel van de communicatieaanpak.

Dat vraagt om een uitbreiding van de mogelijkheden om gebruik te maken van persoonlijk advies zoals een energiecoach, het Duurzaam bouwloket of het monumentenloket. Ook kijken we naar mogelijkheden om het aanvragen van subsidies of een

duurzaamheidslening te ondersteunen omdat het aanvragen van die producten niet altijd even gebruiksvriendelijk is.

Voor specifieke onderdelen binnen de energietransitie zoals bijvoorbeeld de aanpak sociale energietransitie, de collectieve renovatie aanpak, de VvE's of de monumentenaanpak kiezen we voor een zoveel mogelijk persoonlijke aanpak. Bij mensen langs, ontzorgen, uit handen nemen.

Warmteregie

We betrekken de inwoners bij onze projecten, zoals bij het afstemmen van de isolatie aanpak en technieken om aardgasvrij te worden, het starten van nieuwe initiatieven, zorgen dat iedereen mee kan doen door instrumenten en informatie aan te bieden en we staan lokale initiatieven bij. De verschillende projecten, benoemd in deze uitvoeringsagenda, waarin gemeente ondersteunt, faciliteert of de regie pakt, raken de hele gemeente. Juist daarom is het van groot belang om overzicht te houden. Sluiten projecten goed op elkaar aan, zijn er kansen voor opschaling of koppeling van projecten, overlappen of botsen we nergens, hoe behalen we

voordeel en efficiency. Regievoering moet zorgen voor het overzicht en samenhang.

Warmteregie betekent ook dat we zorgen dat aan alle voorwaarden voor een vlekkeloze realisatie is voldaan; van subsidies en een vlotte afhandeling van vergunningaanvragen tot voldoende elektriciteit voor warmtenetten en warmtepompen. Daarbij werken we nauw samen met bewoners en samenwerkingspartners. Het eerste stadsdeel waar actieve regie wordt gevoerd is Schalkwijk. Daar komen veel plannen en instrumenten bij elkaar. Maar ook in andere wijken houdt de warmteregisseur overzicht en regie over de uitvoering van de warmteplannen.

Monitoring en rapportage

Een essentiële rol voor de uitvoering van de plannen is data analyse. Goede data en informatie over je gemeente zijn de basis voor de gerichte aanpakken. Goed inzicht in de gehele woningvoorraad is essentieel voor de te nemen stappen. Maar ook voor een goede monitoring van de verschillende maatregelen en resultaten. Gezien de opgave de komende

jaren is het wenselijk dat deze data analyse vaker in eigen huis wordt gedaan.

Op dit moment wordt een monitoringssysteem ontwikkeld en geïmplementeerd. Het betreft de monitoring van de doelstellingen van de transitievisie warmte en de concrete uitvoering ervan op het niveau van de stad en de wijk. Jaarlijkse terugkoppeling over de bereikte resultaten wordt gerapporteerd in de planning en controlcyclus (p&c cyclus) via de duurzaamheidsbegroting. Dat betekent dat we op basis van de kwantitatieve gegevens een kwalitatieve rapportage geven voorafgaand aan de p&c momenten (Kadernota en Voortgangsrapportage).

Randvoorwaarden en risico's

Er zijn een aantal randvoorwaarden en risico's te benoemen die een drempel kunnen zijn voor het realiseren van de doelstellingen. Deze risico's zijn niet onbekend en we hebben er uiteraard al zo goed mogelijk op geanticipeerd. Met name door intensief samen te werken met onze belangrijke stakeholders.

De risico's zijn:

1. *Benodigde capaciteit is niet of onvoldoende beschikbaar.*

Alle gemeenten krijgen nu extra middelen om capaciteit aan te trekken op een toch al krappe arbeidsmarkt. Essentieel is om de juiste mensen zo snel mogelijk aan te trekken. Dit geldt ook voor de inhuur van relevante (advies)bureaus. De gemeente heeft raamovereenkomsten met bureaus. Maar ook deze organisaties hebben volop werk. Dit geldt uiteraard ook voor de geringe capaciteit bij bouw- en installatiebedrijven. Vertraging in de uitvoering van plannen kan een gevolg zijn.

Beheersmaatregel: capaciteit zo snel mogelijk aantrekken in samenwerking met Human Resources via campagne Fysiek domein vinden al gesprekken plaats. Kennispartners met wie we al raamcontracten hebben zijn voor langere tijd vastgelegd. En via marktconsultatie binden we bouw en installatiebedrijven aan onze projecten waar dat kan en mag.

2. *Capaciteit elektriciteitsnet.*

Bij het aardgasvrij maken van woningen en kantoren

betekent dit dat er meer capaciteit gevraagd zal worden van het elektriciteitsnet. Op dit moment hoeft de gemeente Haarlem zich nog geen zorgen te maken. Er is voldoende capaciteit. Van belang is dat dit ook zo blijft bij een versnelde elektrificatie. Gemeente Haarlem geeft Liander informatie over beoogde woningbouwprojecten, energietransitieplannen in wijken en beoogde uitbreiding van de grootverbruikersaansluitingen in de verschillende delen van Haarlem tot 2030. Op basis van deze informatie en de uitbreidingsplannen van Liander komen zij tot de conclusie dat voor de woningbouwprojecten en de huidige energietransitieplannen in de wijken tot 2030 geen aansluitproblemen worden voorzien. Voor de grootverbruikersaansluitingen kunnen in de toekomst congestie issues ontstaan. Een toekomstige codewijziging van Autoriteit Consument en Markt kan dit risico wegnemen.

Beheersmaatregel 1: Gemeente Haarlem heeft in de afgelopen jaren geïnvesteerd in een goede samenwerking met Liander. Door continu in goed overleg met Liander te blijven zijn we eventuele knelpunten voor.

Beheersmaatregel 2: Andere gemeenten met netcongestieproblemen innoveren snel en passen slimme energienetwerken (smartgrids) en opslagmogelijkheden toe. Deze ontwikkelingen goed volgen om gebruik maken van opgedane kennis van andere

gemeenten.

3. *Wetgeving is (nog) niet gereed*

De warmtetransitie is complexe materie en vraagt om helderheid in juridische (on)mogelijkheden, verantwoordelijkheden en aansprakelijkheden. Wetgeving

moet drempels wegnemen om warmtenetten of andere collectieve oplossingen te kunnen realiseren. De Wet collectieve warmtevoorziening (Wcw) gaat in 2023 door de politieke besluitvorming (wordt na het zomerreces in 2023 aangeboden aan de

Tweede Kamer). Of dit voorstel de eindstreep gaat halen is nog de vraag. Ook het opstellen van een Soortenmanagementplan om te voldoen aan de Wet Natuurbescherming vraagt tijd. Dit kan consequenties hebben voor onze isolatie-aanpakken.

Beheersmaatregel: in afwachting van wetgeving zoveel mogelijk voorbereidende stappen afronden en, indien het risico groot is, mogelijke alternatieve scenario's afwegen en uitvoeren. Lobby opzetten samen met VNG en Provincie, of eventueel MRA. Door aanwezigheid van collega ('s) in de verschillende bepalende werkgroepen kunnen we invloed uitoefenen op nog te ontwikkelen wetgeving.

Bijlage – Projectenoverzicht

Isoleren

<i>Project</i> Basisprojecten	<i>Project</i> Collectieve isolatie aanpak	<i>Project</i> Sociale energietransitie	<i>Project</i> Isoleren voor bedrijven
<i>Doel</i> 9.000 woningen	<i>Doel</i> Isolatie 5.500 woningen met lage labels	<i>Doel</i> Uitkeren energietoeslag, bijdragen aan blijvend lagere energiekosten	<i>Doel</i> In 2023 voldoen alle kantoren aan de label C verplichting. In 2025 voldoen alle bedrijven aan de wettelijke verplichting zoals benoemd in het Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse Bedrijven. De Waarderpolder transformeert naar een duurzaam en toonaangevend bedrijventerrein. Stappen naar een duurzame binnenstad door reductie energieverbruik MKB. Realiseren ambities Green Deal Zorg.
<i>Status</i> Lopend	<i>Status</i> Subsidieaanvraag ingediend bij het Nationaal Isolatieprogramma	<i>Status</i> Doelgroep tweede energietoeslag uitgebreid. Coaching- en installatieservice beschikbaar, witgoedwissel	<i>Status</i> Kantoren worden begeleid bij de verduurzaming van hun pand naar label C. Energiebesparingsakkoord Bedrijven, convenant Waarderpolder en convenant Binnenstad zijn in uitvoering. 700 Ondernemers gebruiken de bordjes 'deuren dicht'. Er liggen 940 verwarmde kussens op diverse horecaterrassen. Er is een aanbod van energiescans voor horeca en detailhandel. Energiebesparingsproject voor het MKB in de Cronjé. Regionale Green Deal Zorg is in uitvoering.
<i>Toelichting</i> Met verschillende producten en diensten stimuleren, enthousiasmeren en ondersteunen we particuliere woningeigenaren om te verduurzamen. Denk hierbij aan de Duurzaamheidslening, inzet mobiele showroom, energie advies, energiecoaches, Duurzaam Bouwloket, Monumentenloket, bewustwordingscampagnes. Deze producten en diensten richten zich op alle huiseigenaren.	<i>Toelichting</i> Bij deze aanpak worden woningeigenaren in de lage- en middeninkomensgroep geholpen met de verduurzaming van hun huis. Het subsidiebedrag dat Haarlem kan aanvragen bij het Nationaal Isolatieprogramma is gemiddeld maximaal €1.460 per woning. De gemeente wil dit bedrag verdubbelen uit eigen middelen. Dit betekent dat er maximaal €2.920 beschikbaar komt per woning. De huishoudens die in aanmerking komen zijn woningen met een energielabel D, E, F en G. Daarbij moet minimaal 80% van de aan te pakken woningen een WOZ-waarde hebben onder het gemiddelde in de gemeente. We verwachten in de jaren erna 4.400 woningen te kunnen aanpakken. Bij deze aanpak wordt ook gekeken of de woningen met de 1e stap, isolatie, ook gelijk de 2e stap naar aardgasvrij kunnen en willen maken. De aanpak is gereed, de aanvraag is ingediend en in 2023 start de uitvoering.	<i>Toelichting</i> We versnellen duurzaamheidsmaatregelen voor mensen met een laag en middeninkomen. Ook hebben we de doelgroep voor de energietoeslag uitgebreid naar HaarlemPashouders met een inkomen tot 130%. Daarnaast richten we ons op activiteiten die bijdragen aan een blijvend lager energieverbruik voor huishoudens met een laag inkomen. Naast bovengenoemde projecten zijn dat de verwarmingssysteemaanpak in samenwerking met de woningcorporaties en sociale zonnestroomdelen op collectieve zonnedaken. Ook doen we 300 huiseigenaren met een laag inkomen een isolatieaanbod waarin we maatregelen zoals spouwmuur-, dak- en/of vloerisolatie of nieuwe beglazing bieden, zonder dat de betreffende huishoudens daar zelf een bijdrage voor hoeven te doen. Dit isolatieaanbod is de opmaat naar het Haarlems Isolatieprogramma waarin de lage- en middeninkomens de primaire doelgroep vormen.	<i>Toelichting</i> Het Energiebesparingsakkoord is in uitvoering. Ondernemers worden begeleid, gecontroleerd en gehandhaafd om te voldoen aan hun wettelijke verplichtingen. In de Waarderpolder wordt, in samenwerking, het bedrijfsvastgoed verduurzaamd. We delen kennis met ondernemers door hen inzicht te geven in kansen voor energiebesparing en hen, waar mogelijk, te begeleiden bij de uitvoering van verduurzamingsmaatregelen. Er start een onderzoek naar de productiemogelijkheden van biogas. Energiebesparingsproject MKB Cronjé is gestart. Een derde subsidieronde warmtekussens loopt. We helpen Zorginstellingen bij het vertalen van hun routekaarten naar concrete duurzame acties in de MeerJarenOnderhoudsprogramma's.
<i>Project</i> Prestatieafspraken woningcorporaties			
<i>Doel</i> 8000 woningen met lage labels isoleren (waarvan tot 2022 reeds 3.000 gerealiseerd)			
<i>Status</i> Prestatieafspraken worden in de zomer van 2023 ondertekend.			
<i>Toelichting</i> Koppelkansen bij gespikkeld bezit wordt benut, er komen afspraken over de inzet vanuit de gemeente. Vanuit de gemeente wordt een SMP opgesteld voor heel Haarlem.			

Aardgasvrij wonen en werken

Project

Stimuleren plaatsing hybride warmtepomp

Doel

13.000 geplaatste warmtepompen in 2030

Status

Er is, samen met de branche, een showroom ingericht waar bewoners zich kunnen laten voorlichten over de voordelen van een hybride warmtepomp. Vanaf 2026 is bij aanschaf van een nieuwe CV-ketel de combinatie met een hybride warmtepomp verplicht.

Toelichting

De hybride warmtepomp geldt als tussenstap richting het aardgasvrij maken van woningen en gebouwen. Het einddoel is dat deze hybride warmtepomp, in combinatie met het gebruik van groen gas, gebruikt wordt bij de oude en moeilijk volledig te isoleren woningen en gebouwen in de Haarlemse binnenstad. Installatiebedrijven in Haarlem en omgeving worden geïnformeerd over het belang van de hybride warmtepomp als onderdeel van de energietransitie. Bewoners en bedrijven in Haarlem krijgen bij informatiebijeenkomsten informatie over de toepassing en financiële aspecten van hybride warmtepompen. Aanschaf van een hybride warmtepomp geeft een woning- of gebouweigenaar de tijd te wennen aan het fenomeen warmtepomp en geeft hem/haar tijd om de woning/gebouw gedurende een langere periode zo te isoleren dat vervolgens de overstap naar aardgasvrij verwarmen met -alleen- een warmtepomp wordt gemaakt.

Project

Onderzoek naar ontwikkelen geothermiebron

Doel

Rond 2030 een geothermiebron operationeel hebben voor de verwarming van circa 8.000 woningen

Status

Er wordt nader onderzoek nodig om de ondergrond beter in kaart te brengen. Met de partners wordt gezocht naar de financiering daarvoor.

Toelichting

Een geothermiebron kan warmte leveren voor 8.000 woningen. Het realiseren van een bron kost veel geld. Voordat geboord kan worden moet eerst nog 3D-seismisch onderzoek worden uitgevoerd. Met de partners wordt gezocht naar de mogelijkheid om dit te financieren. Daarbij speelt dat er een zekere mate van zekerheid moet komen dat de investering terugverdiend kan worden en dus de warmte ook afgezet kan worden aan een warmtenet van voldoende omvang.

Project

Zonnewarmtenet Ramplaankwartier samen met wijkinitiatief Zonnewarmte.nl

Doel

1200 woningen aardgasvrij

Status

Bewoners kunnen zich aansluiten bij het initiatief. Er worden informatie bijeenkomsten georganiseerd o.a. op 21 februari 2023. De gemeente ondersteunt het project met kennis en subsidie.

Toelichting

Het project richt zich in deze fase op het, zoveel mogelijk gezamenlijk, isoleren van de woningen en het aanbrengen van PVT-panelen en warmtepompen. Op die manier zijn de woningen klaar voor aansluiting op het toekomstige zonnewarmtenet.

Project

Warmtenet Schalkwijk

Doel

Aansluiting van 5200 sociale huurwoningen op een warmtenet

Status

Overleg over het conditioneel investeringsbesluit loopt.

Toelichting

We ontwikkelen een midden temperatuur warmtenet. We werken samen met de betrokken woningcorporaties, Firan en Equans. Het ontwikkelde warmtenet moet opschaalbaar zijn en zo veel mogelijk kopieerbaar. In 7 clusters worden de woningen aangesloten op warmtehub, die worden gevoed door een combinatie van bodemenergie en aquathermie. In Schalkwijk staan 12000 woningen waarvoor dit mogelijk de beste oplossing is. Voor dit warmtenet dienen de woningcorporaties inpanidige aanpassingen door te voeren. Deze aanpassingen worden, indien mogelijk, gecombineerd met de aanpak verduurzamen lage labels waar afspraken over worden gemaakt in de prestatie afspraken met de woningcorporaties.

Project

Warmtenet Waarderpolder samen met Stichting Parkmanagement en IKH

Doel

80% van alle bedrijven aangesloten op het warmtenet

Status

Europese aanbesteding net afgerond. Naar verwachting wordt de aanleg dit voorjaar gegund.

Toelichting

De partij aan wie de opdracht gegund wordt zal het warmtenet aanleggen en 30 jaar exploiteren. Aanleg start in 2026. In 2030 is 40% van de bedrijven aangesloten. In 2040 is 80% aangesloten. De voornaamste warmtebron zal, hoogst waarschijnlijk, de restwarmte van het datacenter Iron Mountain zijn.

Andere collectieve oplossingen

Project
Verkenning mogelijkheden ontwikkelzones
Doel
800 woningen rondom ontwikkelzones aardgasvrij
Status
Onderzoek naar mogelijkheden loopt
Toelichting
Binnen Haarlem zijn waarschijnlijk meerdere gebieden geschikt voor een warmtenet. Deze gebieden bevinden zich in Noord, Zuidwest en Oost. We onderzoeken de mogelijkheden van grootschalige collectieve warmtevoorziening. Daarnaast zijn er een aantal ontwikkelzones waar we onderzoeken of bestaande woningen rondom deze zones op dezelfde wijze aardgasvrij kunnen worden gemaakt.
Project
Het identificeren en ondersteunen van bestaande en nieuwe buurtinitiatieven
Doel
Ondersteuning 15 (nieuwe) buurt coöperaties in de route naar aardgasvrij
Status
Werken nu samen of zijn in gesprek met 5 buurtinitiatieven
Toelichting
Buurtten, zoals Ramplaankwartier, worden ondersteund in hun zoektocht naar (collectieve) oplossingen. Dit gaat van ondersteuning in (gemeenschappelijke) isolatie tot aardgasvrije oplossingen. Het Zonnewarmtenet is een grote inspiratiebron voor andere buurten. Bewonersinitiatieven kunnen gebruik maken van gemeentelijke subsidies en ambtelijke ondersteuning, zolang zij voortgang en professionaliteit laten zien. Hiervoor wordt een subsidieprogramma opgesteld. Contacten lopen nu met De Groene Kroon, Duurzaam Garenkokerskwartier, en Houtvaartkwartier.

Project
Ondersteuning VvE's, het VvE loket
Doel
alle VvE's voor 2030 duidelijkheid geven over hun aardgasvrije oplossing. 5.500 woningen geïsoleerd en 4600 aardgasvrije woningen.
Status
Al 9 VvE's hebben het adviestraject 'aardgasvrij' doorlopen. De meeste VvE's hebben een positief besluit over de aardgasvrije oplossing die hen is aangedragen. In 2023 gaat het eerste adviestraject over isolatiemaatregelen van start. Ook opent in 2023 een gemeentelijk loket waar VvE's hun vragen over verduurzaming kunnen stellen.
Toelichting
Het doel is om alle VvE's voor 2030 duidelijkheid te geven over hun aardgasvrije oplossing. Dit gaat in stappen. Voor minimaal 5500 woningeigenaren leidt het adviestraject 'isolatie' tot het aanpakken van de lage labels in VvE's. Voor minimaal 4600 woningeigenaren leidt het adviestraject 'aardgasvrij' tot een aardgasvrije woning. Het loket biedt, naast het voorportaal voor de adviestrajecten, advies over isolatiemaatregelen en mogelijke aardgasvrije oplossingen. Ook kan het VvE loket ondersteuning bieden bij het aanvragen van subsidie en financiering van maatregelen of juridische uitdagingen binnen de VvE. Fases adviestraject: VvE's kunnen informatie inwinnen tijdens een informatiebijeenkomst of via het VvE loket. Het traject start met het in kaart brengen van de wensen en eisen van de bewoners. Daarna wordt het gebouw bekeken en de technische mogelijkheden uitgewerkt. De kansrijke oplossingen worden doorgerekend op totale levensduurkosten en woonlasten voor de bewoners. In de laatste fase wordt op verschillende momenten gesproken met de bewoners en kunnen zij vragen stellen aan de experts en aan de gemeente. Tijdens een Algemene Ledenvergadering stemt de VvE of zij een vervolg wil geven aan de voorkeursoplossing. We doen momenteel ervaring op met de uitvoeringsfase. Er is een belangrijke rol voor de gemeente weggelegd bij vergunningverlening, welstand of collectieve warmteoplossingen in de openbare ruimte. We blijven in contact met de VvE, om de vervolgstappen in beeld te houden.

Projecten voor de organisatie

Project
Integraal Communicatieplan
Doel
Informeren, bewustwording vergroten, enthousiasmeren en faciliteren
Status
Het communicatieplan is in ontwikkeling
Toelichting
Voor het merendeel van de te verduurzamen Haarlemse woningen geldt dat de bewoner/ eigenaar zelf aan zet is. In onze communicatie richten we ons op het geven van informatie, het vergroten van bewustwording en het enthousiasmeren en faciliteren van bewoners. We ontwikkelen een daarvoor een langjarige en consistente communicatieaanpak. De aanpak is een mix van kennisoverdracht op een digitale manier, informierend door middel van bijvoorbeeld informatieavonden en/of adviesgesprekken of (persoonlijke) begeleiding en het beïnvloeden van gedrag door gerichte campagnes en een continue aanwezigheid in de stad waaruit het belang dat de gemeente hecht aan Duurzaamheid onderbouwd en uitgedragen wordt.

Dit is een uitgave van gemeente Haarlem, 24 april 2023

Tekst: Team Duurzaamheid | ECDW | PG

Fotografie: Bibi Veth (pag. 1, 3, 17) | Shutterstock (pag. 5, 12, 14, 15) | M.C.J. Campfens Fotografie (pag. 7) | Lize Kraan (pag. 8, 10)

Ontwerp: Sander Schaper, Studio Nico Swanink

Postbus 511

2003 PB Haarlem

Tel. 14 023

haarlem.nl